

Budžetski sistem Gruzije

2013.g.

Reforma upravljanja javnim finansijama

- **2004 – Konsolidovani račun trezora;**
- **2005 –MTEF – OPU dokument (dokument o Osnovnim Podacima i Upustvima);**
- **2009 – Novi budžetski zakon;**
- **2011 – Aktiviran je E-budžet;**
- **2012 – Programski budžet na nivou Državnog budžeta;**
- **2013 – Programski budžet na nivou opština;**

Jedan budžetski procesni ciklus je završen od vremena usvajanja prvog programskog budžeta.

- Budžetski zakon za cilj ima da:

utvrdi principe formulisanja budžetskog sistema, da reguliše mehanizme pravljenja nacрта, diskutovanja, usvajanja, izvršavanja, izveštavanja i kontrolne mehanizme Državnog budžeta i budžeta Autonomnih Republika i subjekata lokalnih samouprava, kao i da izvrši utvrđivanje budžetskih odnosa i odgovornosti između centralnih, lokalnih i Vlada Autonomnih Republika.

- Budžetski sistem Gruzije:

„Jedinstvo budžetskih odnosa regulisanih zakonodavstvom koje se odnosi na mobilisanje finansijskih sredstava i njihovo korišćenje radi punog izvršavanja funkcija centralnih Vlada i Vlada Autonomnih Republika i subjekata lokalnih samouprava.“

- Budžetski proces:

„Aktivnosti vršene od strane učesnika budžetskog procesa koje uključuju pripremanje, predstavljanje, diskutovanje, usvajanje, prilagođavanje, izvršavanje, vršenje računovodstvenih operacija i kontrole.“

Budžetski zakon Gruzije

---

7 principa:

- Sveobuhvatnost;
- Transparentnost;
- Odgovornost;
- Nezavisnost;
- Jedinstvo;
- Univerzalnost;
- Konsolidacija;

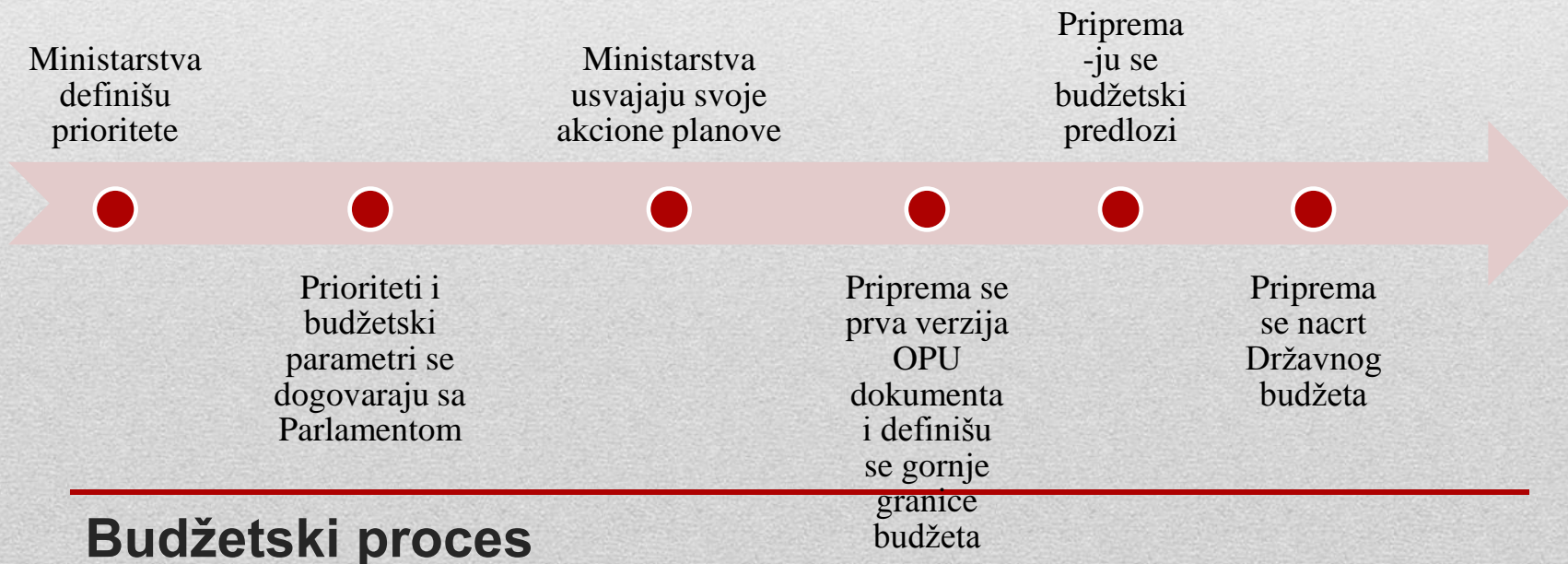
GFSM 2001 (Metodologija Statistike vladinih finansija MMF-a)

- Ukupni prihodi uključuju:
  - Prihode;
  - Primitke od nefinansijskih sredstava;
  - Primitke od finansijskih sredstava;
  - Primanja na temelju obaveza/pasive;
- Ukupni rashodi:
  - Izdaci;
  - Rashodi za nefinansijska sredstava;
  - Rashodi za finansijska sredstava;
  - Rashodi za amortizaciju/otplatu obaveza/pasive;
- Budžetska klasifikacija – GFSM 2001;
- Suficit i deficit;

Budžetska klasifikacija

- Ministarstva definišu prioritete;
- Vlada dogovara prioritete sa Parlamentom;
- Na osnovu preporuka dobijenih od Parlamenta, Ministarstva usvajaju svoje srednjoročne akcione planove;
- OPU dokument (Osnovni Podaci i Upustva) je pripremljen na osnovama akcionih planova ministarstava, a dokument uključuje gornje granice budžeta i finansiranje najvažnijih programa za period od 4 godine;
- Jedinice potrošnje pripremaju svoje budžetske predloge na osnovu parametara definisanih u OPU dokumentu;
- Nacrt Državnog budžeta je pripremljen na osnovama budžetskih predloga predstavljenih od strane Jedinica potrošnje;
- Nacrt budžeta se šalje Parlamentu radi diskusije i usvajanja;

OPU dokument

1. Akcioni plan Vlade

2. Makroekonomske analize i projekcije glavnih fiskalnih parametara

3. Rezultati budžeta prethodnih godina

4. Projekcije budžetskih parametara za predstojeće godine

5. Gornje granice rashoda i broj zaposlenih

6. Opisi programa

7. Srednjoročne finansijske projekcije za programe

Srednjoročno planiranje

- Nakon usvajanja OPU dokumenta od strane Vlade, Jedinice potrošnje se obaveštavaju o njihovim gornjim granicama rashoda;
- Pre 1. septembra, Jedinice potrošnje trebaju da podnesu svoje budžetske predloge putem E-budžeta u skladu sa gornjim granicama rashoda definisanim u OPU dokumentu;
- Jedinice potrošnje mogu podneti predloge iznad parametara koji se odnose na gornje granice budžeta uz prateće snažno osnovano obrazloženje;
- Glavni budžetski parametri se pripremaju od strane Ministarstva finansija i podnose se Vladi pre 15. septembra;
- Nakon dobijanja Vladinih preporuka, prvi nacrt Državnog budžeta se podnosi Vladi pre 25. septembra i dalje podnosi Parlamentu pre 1. oktobra;
- Nakon finalnog podnošenja nacrta budžeta Parlamentu, isti treba biti usvojen pre trećeg petka u decembru mesecu, ili pre 31. decembra.

Pravljenje nacrta Državnog budžeta

Pilot period za programsko budžetiranje

- 2009. godina – Prva faza:
Budžetski predlozi za 2010. godinu su bili pripremani paralelno sa organizacionom strukturom u skladu sa strukturom programskog budžeta od strane sledećih ministarstava:
  - Ministarstvo pravde;
  - Ministarstvo obrazovanja i nauke;
  - Ministarstvo rada, zdravlja i socijalne zaštite;
- 2010. godina – Druga faza:
Budžetski predlozi za 2011. godinu su bili pripremani paralelno sa organizacionom strukturom u skladu sa strukturom programskog budžeta od strane sledećih ministarstava:
  - Ministarstvo pravde;
  - Ministarstvo obrazovanja i nauke;
  - Ministarstvo rada, zdravlja i socijalne zaštite;
  - Ministarstvo za upravljanje popravnim ustanovama i pružanje pravne pomoći;
  - Ministarstvo poljoprivrede;
  - Ministarstvo životne sredine;

Proleće 2011. godine:

- Od svih ministarstava je traženo da preurede svoje budžete za 2011. godinu u format programskog budžeta;

Leto 2011. godine: Metodologija programskog budžeta je završena i usvojena od strane ministra MinFin.

- Predlozi Državnog budžeta za 2012. godinu su podnešeni MinFin u formatu programskog budžeta.

Jesen 2011. godine:

- Nacrt Državnog budžeta za 2012. godinu je podnešen Parlamentu u formatu programskog budžeta;
- Aneksi su dodati budžetskom paketu;

- Programski budžet – budžet orjentisan prema rezultatima;
- Bolje veze između potrošnje i krajnjih rezultata;
- Programski budet uključuje:
  - Programe i potprograme koji su direktno povezani sa prioritetima;
  - Programske ciljeve i izlazne i krajnje rezultate;
  - Aktivnosti za postizanje izlaznih i krajnjih rezultata;
  - Indikatore za merenje učinaka;
  - Srednjoročno finansiranje programa;
- Program – Glavna jedinica budžeta;

Programski budžet

- Metodologija programskog budžeta;
- Metodologija uključuje:
  - Uvod _ osnovne pojmove;
  - Novu strukturu OPU dokumenta;
  - Novu budžetsku strukturu;
  - Nove budžetske anekse;
  - Novi izveštaj o učincima budžeta;
  - Prelazak od organizacione klasifikacije prema programskoj klasifikaciji;

Programski budžet

- Program predstavlja skup aktivnosti usmerenih ka postizanju jednog od ciljeva prioriteta, grupisanih prema njihovom sadržaju i usmerenih ka postizanju jednog krajnjeg rezultata na dugoročnom horizontu;
- Svaki program ima sopstvenu programsku šifru u programskoj klasifikaciji i dodijeljeni novac za rashode;
- Programi su kreirani na temeljeu nadležnosti ministarstava;
- Svaki program je odgovornost jedne jedinice potrošnje;
- Zakon o budžetu uključuje opis svakog programa i potprograma (ukoliko takvi postoje);
- Program može biti različite vrste (za subvencionisanje, pružanje usluga, infrastrukturni, itd.);

Programski budžet

Godišnji Zakon o budžetu

Poglavlje I – Glavni parametri Državnog budžeta

Poglavlje V – Prioriteti i programi Državnog budžeta

Poglavlje II – Prihodi Državnog budžeta

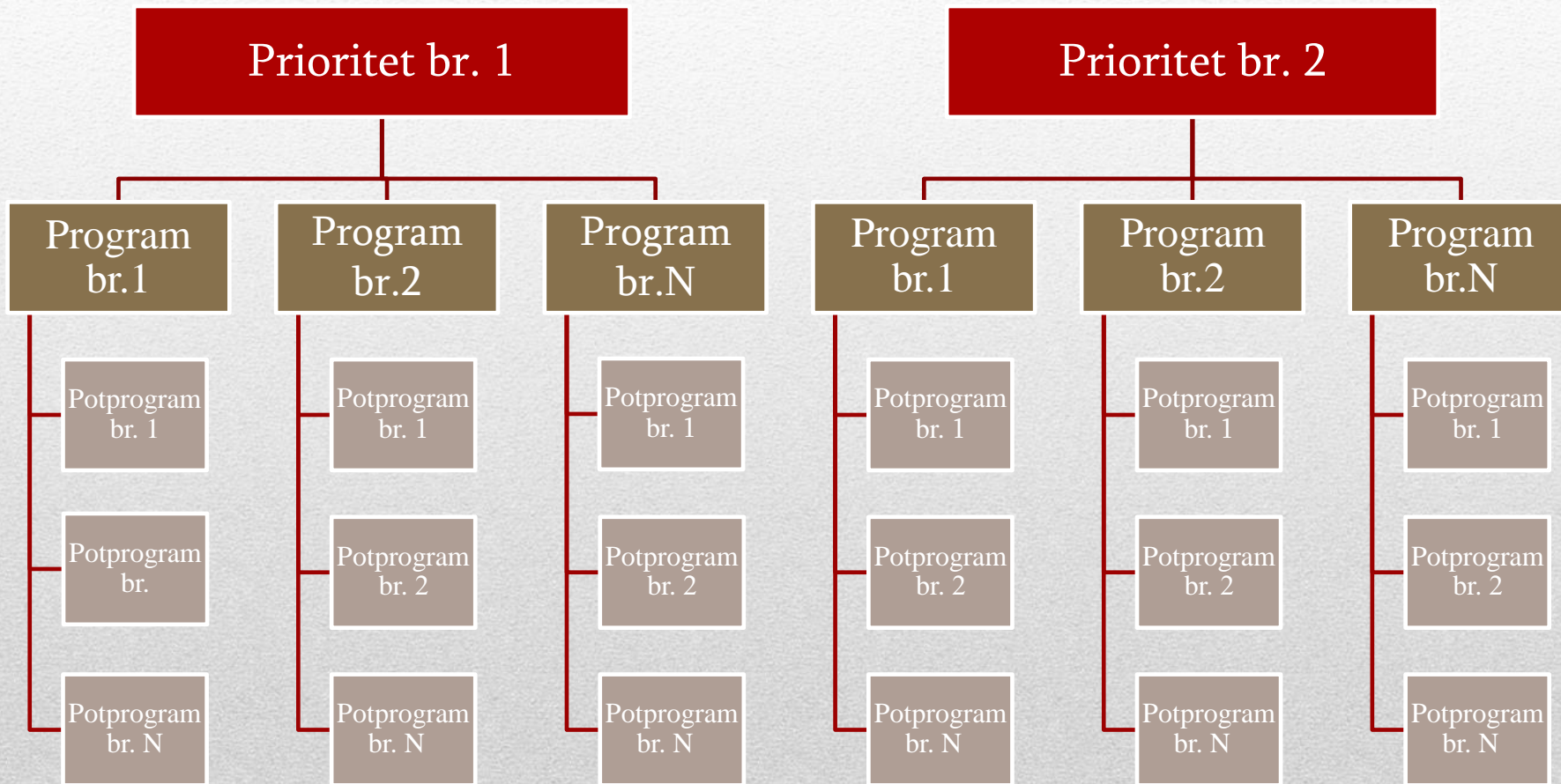
Poglavlje VI – Dodijeljeni rashodi Državnog budžeta

Poglavlje III – Rashodi Državnog budžeta i funkcionalna klasifikacija

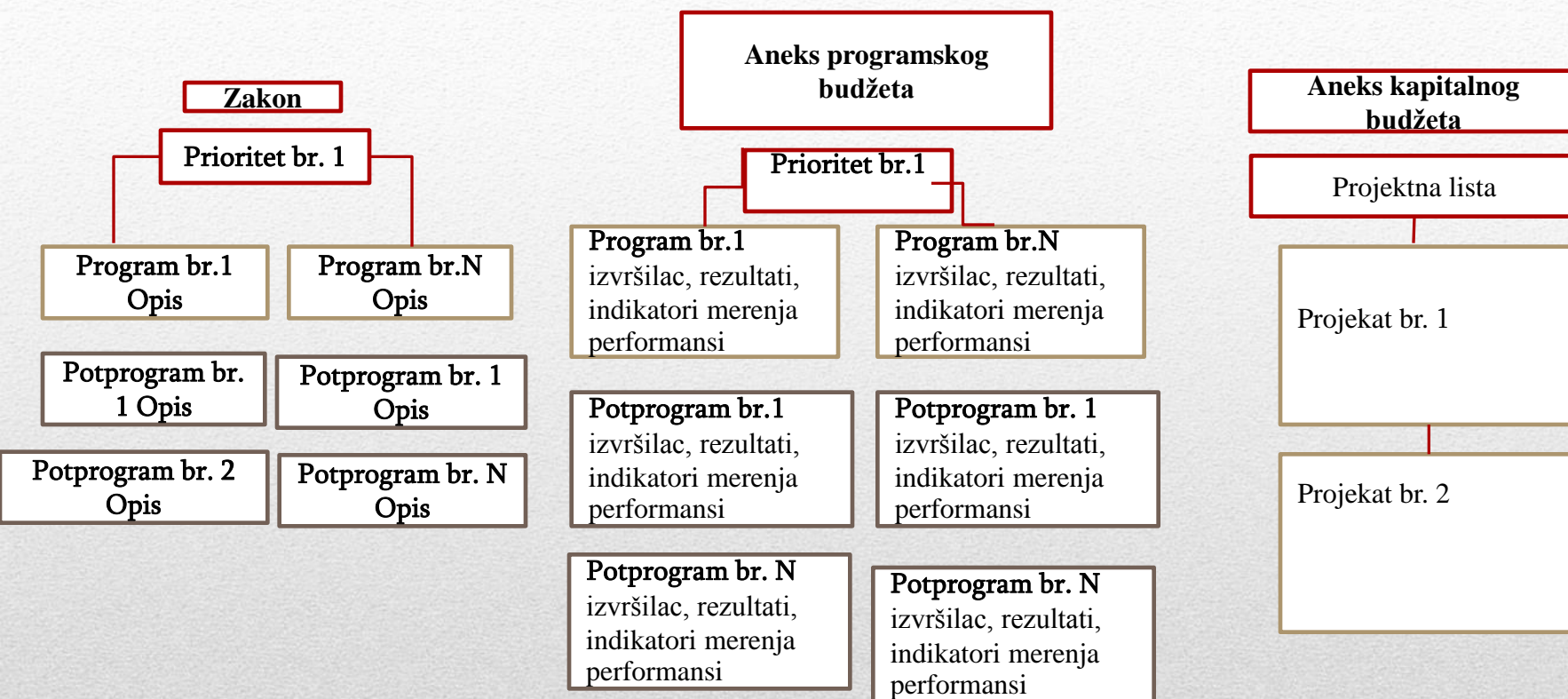
Poglavlje VII - Transfer

Poglavlje IV – Ukupni bilans, finansijska imovina i obaveze (aktiva i pasiva)

Poglavlje VIII – Regulativne norme

Aneks programskog i kapitalnog budžeta

Odgovornost za pravljenje nacrtu budžeta, njegovog izvršavanja i izveštavanja u vezi njegovih učinaka:

Državni budžet – Vlada Gruzije;

Budžeti Autonomnih Republika – Odgovarajući vrhovni izvršni organ;

Lokalni budžeti – Odgovarajući vrhovni izvršni organ;

Odgovornost za diskutovanje o nacrtu zakona, za usvajanje zakona o budžetu i kontrolom nad istim:

Državni budžet – Parlament Gruzije;

Budžeti Autonomnih Republika – Odgovarajući reprezentativni organi Vlade;

Lokalni budžeti – Odgovarajući reprezentativni organi Vlade;

Konsolidovani budžet – Ministarstvo finansija;

**Državni budžet, budžeti Autonomnih Republika,
lokalni budžeti, konsolidovani budžet**

Poglavlje	Informacija
Poglavlje I	<ul style="list-style-type: none"> • Bilans državnog budžeta;
Poglavlje II	<ul style="list-style-type: none"> • Makro-fiskalne analize; • Konsolidovani budžetski prihodi; • Prihodi državnog budžeta;
Poglavlje III	<ul style="list-style-type: none"> • Agregatni rashodi; • Glavne budžetske aktivnosti; • Rashodi u skladu sa funkcionalnom klasifikacijom; • Izdaci od važnosti za opštu državu; • Stvarni transferi na opštinske Vlade;
Poglavlje IV	<ul style="list-style-type: none"> • Ukupni bilans; • Finansijska imovina i obaveze; • Državni dug;
Poglavlje V	<ul style="list-style-type: none"> • Napredak u realizaciji programa;
Poglavlje VI	<ul style="list-style-type: none"> • Stvarni izdaci u skladu sa programskom klasifikacijom;

Godišnji izveštaj o budžetskim performansama
